

4

Во маалото на египетскиот мршојадец

НАКРАТКО...

Децата учествуваат во кратки активности во природа: ги „пеат“ песните од картичките за активности и се делат во групи, ја набљудуваат природата во подрачјето, идентификуваат елементи кои не се видливи на прв поглед и бираат нешто уникатно за нивната група што ги потсетува на египетскиот мршојадец.

ЦЕЛ

Учениците можат да ги идентификуваат различните птичји повици, се фокусираат на звуците на руралната област, ја запознаваат природната средина, слободно се движат и ги набљудуваат природните објекти од поинаква гледна точка и ја забележуваат разновидноста на живот во руралните области.

МАТЕРИЈАЛИ

- Копии од листовите за активности
- Хефталка или лепак
- Ножички

ВОЗРАСТ

9+ години

ВРЕМЕТРАЕЊЕ

Слободно

ОПИС

Децата учествуваат во индивидуални активности во природа, со акцент на набљудување на пејсажот и на истражување, со цел да се запознаат со природната средина во подрачјето во кое живеат. Идеално, се преферираат места каде што живее египетскиот мршојадец, користејќи елементи поврзани со видот.

НАЈДИ ГО СВОЕТО ЈАТО!

Оваа активност е соодветна за голема група на деца, поделени произволно во повеќе помали.

Пред излегувањето надвор, подгответе онолку копии од листовите „Птичји звуци“ колку што има деца, како и најмалку по две картички од секој вид на птица. Водачот ги сече картичките и прави „шпил од карти“.

Потоа им вели на децата да седнат во круг, ги меша картичките и му дава на секое дете по една. Доколку е возможно, тие се поместуваат 20 чекори назазад за да се распространат. Без да ја покажуваат содржината на својата картичка, ги учат повиците на птиците. На сигнал на водачот, секое дете почнува да ја „пее“ својата песна. Без да зборуваат, само со „пеење“ и/или имитирање на движењата на видот од нивната картичка, тие се обидуваат да ги лоцираат оние кои ја имаат истата картичка, формирајќи јато од секој вид на птица. Објаснете им на децата дека болдираните зборови во птичјите песни мораат да бидат нагласени.

Откако ќе се формираат различните „јата на птици“, секоја група го чита краткиот текст од својата картичка и во хор ја репродуцира песната на видот.

На крајот, водачот им вели на децата да бидат тивки и да ги затворат очите на кратко (пр. 1 минута). Потоа, им се вели да го употребат

својот ум за да ги „снимат“ различните звуци кои ќе ги слушнат. На сигнал од водачот, децата ги отвараат очите и ги рецитираат звуците кои ќе ги слушнат.

Следи дискусија:

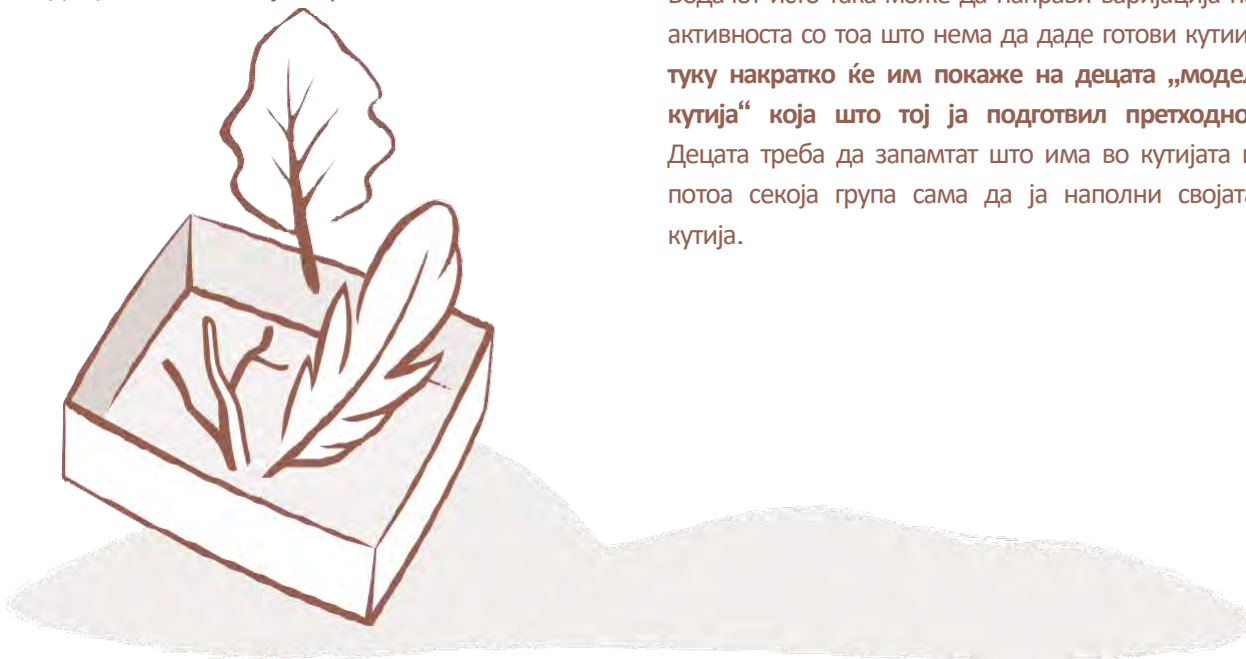
- Колку различни звуци слушна?
- Колку од тие звуци дојдоа од животни (птици)?
- Имаше ли птичја песна меѓу нив?
- Дали забележа нешто посебно? Ако да, што?

КУТИЈАТА НА ЕГИПЕТСКИОТ МРШОЈАДЕЦ

Со помош на децата, водачот однапред ги припрема хартиените кутии со листовите „Најди...“, така што секоја група има по една. Напишете го името на местото што го посетувате на една од страните на кутијата.

Водачот го одредува времето и местото на кое што децата ќе се движат и им ја дава кутијата на секоја група. Децата се поттикнуваат да се движат низ просторот и да наполнат колку што може повеќе прегради од кутијата во даденото време. На децата им се објаснува

однапред дека не смеат да се сечат листови и гранки, ниту да се собираат живи организми и дека на крајот од играта нивните пронајдоци ќе бидат расфрлани за да се разградат во природната средина

Во однос на преградите на кутијата, доколку се достапни релевантни информации за подрачјето, децата може да бараат конкретни листови од дрва во тоа подрачје (пр. даб, чинар, ела, бука), наместо било кој сув лист.

Водачот исто така може да направи варијација на активноста со тоа што нема да даде готови кутии, туку накратко ќе им покаже на децата „модел кутија“ која што тој ја подготвил претходно. Децата треба да запамтат што има во кутијата и потоа секоја група сама да ја наполни својата кутија.

Кога потрагата ќе заврши, групите ги презентираат своите пронајдоци и започнуваат разговор:

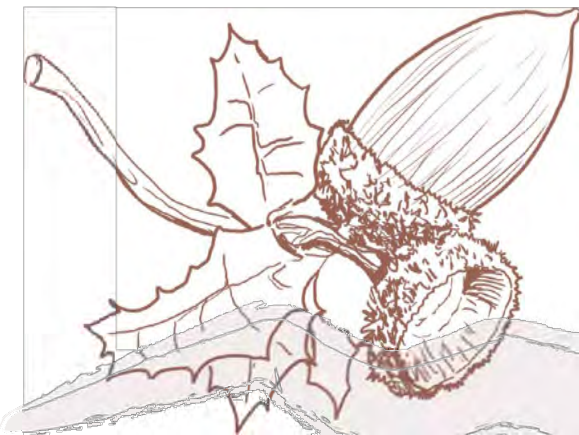
- Кој беше најлесниот/најтешкиот елемент за пронаоѓање?
- Кој елемент им остави најголем впечаток?
- Кој елемент ја поврзува секоја група со египетскиот мршојадец?

КРУГОТ НА ПРИРОДАТА

Водачот ја повикува групата да се движи во права линија неколку минути и потоа бира место кое што нуди разновидни стимулуси за децата.

Групата формира круг и водачот им вели на децата да го напуштат кругот (растојанието зависи од возраста на членовите на групата) за да:

- Најдат место кое што е поврзано со нив и/или загорениот мршојадец, како: место кое што, од било која причина, египетскиот мршојадец би го посетил, место на кое што би можел да се засолни, место за да ги обучува своите млади
- Останат оддалечени околу 10 метри едни од други
- Да се вратат на сигналот на водачот (пр. плескање со рацете после 10 минути)

Додека чекаат, децата:

- Не треба да комуницираат едни со други
- Треба да бидат најтивки што можат
- Мора да одберат елемент од местото што го посетиле

Откако ќе се вратат сите членови, водачот ги поттикнува децата да дискутираат во парови за местото кое секое од нив го открило:

- Што те заинтересира?
- Што откри таму?
- Како се чувствувааше?
- Како би го именувал/а ова место?
- Како е тоа поврзано со египетскиот мршојадец?
- Кој елемент го одбра?
- Зошто го одбра?

Птичји песни

<p>Кукавица</p> <p>Доаѓам на пролет за да ги положам моите јајца. Си заминувам во зима за да најдам топлина. Мојата песна се слуша насекаде:</p> <p>« Ку-ку Ку-ку »</p>	<p>Карпеста ластовичка</p> <p>Јас сум ластовичка, но многу се разликувам од моите братучеди. Можеш да ме видиш дури и во зима, како летам и пеам:</p> <p>« ПЛИ ПЛИ ПЛИ »</p>	<p>Ветрушка</p> <p>Многумина мислат дека сум јастреб врапчар кога летам, а кога одмарам морам да извикувам дека не сум степска ветрушка!</p> <p>« Кии-кии-кии-кии »</p>
<p>Гавран</p> <p>Црната е моја боја и не ја менувам за ништо. Имам само еден партнер за гушкање до крајот на животот. Избегнувам луѓе и се плашам лесно, па викам гласно:</p> <p>« КЛОНГ КЛОНГ »</p>	<p>Чавка</p> <p>Многу џавкам и никогаш не престанувам. Секогаш се дружам со мојот партнер. Не грижи се, дури и да не ме видиш, ќе уживаш во звукот на мојот глас:</p> <p>« Кја Кја Кја »</p>	<p>Лазач камењар</p> <p>Јас сум најголемиот лазач во семејството. Често сум на карпите, пеам во замоци и знаменитости и никој не може да ме победи:</p> <p>« Ви-ју ви-ју ви-ју ви-ју! »</p>
<p>Орел змијар</p> <p>Некогаш може да звучам како кенкава жолна, но јас воопшто не сум кенкав:</p> <p>« Кјо кјо »</p>	<p>Јастреб глувчар</p> <p>Обично стојам на оградџи и столбови, барајќи нешто за јадење. Кога ќе најдам храна, толку сум среќен што извикувам:</p> <p>« Пиијау »</p>	<p>Пулунец</p> <p>Сигурно ќе се заљубиш во мене на прв поглед. Ќе ме препознаеш веднаш по моето перче. Јас не сум петел и не кукурукам, само тивко свиркам:</p> <p>« Ууп-ууп-ууп »</p>

Најди...

								
	Нешто што не би требало да е овде!	1 камен што мислиш дека египетскиот мршојадец би го искористил за да скрши јајце од ној!	Нешто што те потсетува на египетскиот мршојадец	1 полу- изеден јаткаст плод	1 гранче од дрво што се распаѓа	1 остаток од безбетник	1 паднато парче кора од дрво	
1 семка надвор од мравјалник	1 полу- изеден зелен лист	1 право гранче од дрво	Нешто бело	1 пердув	Сув лист од дрво	Нешто жолто		